

PRIČE DOSTOJANSTVA I BORBE

Mirovina bez mira: Neizvjesnost starosti u nevidljivim godinama

Piše [Danijela Stanojević](#), ponedjeljak, 8.9.2025. u 15:00

Čitanje članka: 5 min

Dok milijuni sanjaju mirnu starost, tisuće hrvatskih umirovljenika žive stvarnost u kojoj mirovina ne znači sigurnost, već svakodnevnu borbu. Ova je priča o jednoj od njih

Na otoku Pagu, u tišini crkve sv. Jurja, otvorila se izložba "Moja nana". Nije to bila samo postava starih fotografija, nego povratak u svijet u kojem su žene bile lice i duša otoka. Kraj fotografije svojih pretkinja upoznala sam Jelicu Batić, danas 71-godišnju umirovljenicu. Pogled joj je vedar, ali riječi ozbiljne:

AD

- Nije dovoljna ta mirovina. Ne sada, kad je sve poskupjelo - kaže Jelica, diplomirana ekonomistica koja je život provela dijelom na Pagu, a većinom u Zagrebu, gdje je i zaradila svoju mirovinu.

POGLEDAJ VIDEO: Zagreb: Umirovljenica Vera Šimunić

XXXL prilika!

MODERNA STROPNA LED SVJETILJKA

€39,99

€ 24,99

BOX KREKET GALIA 160x200 cm

€990,00

€ 790,00

ORMAR S KLIZNIM VRATIMA TIME

€249,00

€ 169,00

Rođena kao Jelica Paro-Vidolin, odrasla je u "nekim drugim vremenima", kako kaže. Udala se,

uzela prezime Batić, rodila dvoje djece, a nakon rastave morala je cijeli život organizirati iz početka. Fakultet ekonomije otvorio joj je vrata, radila je na šefovskim pozicijama, ali raspadom Jugoslavije i struktura u kojoj je bila zaposlena – raspala se i njezina sigurnost.

AD For Videos Join Our Youtube Channel: [Join Now](#)

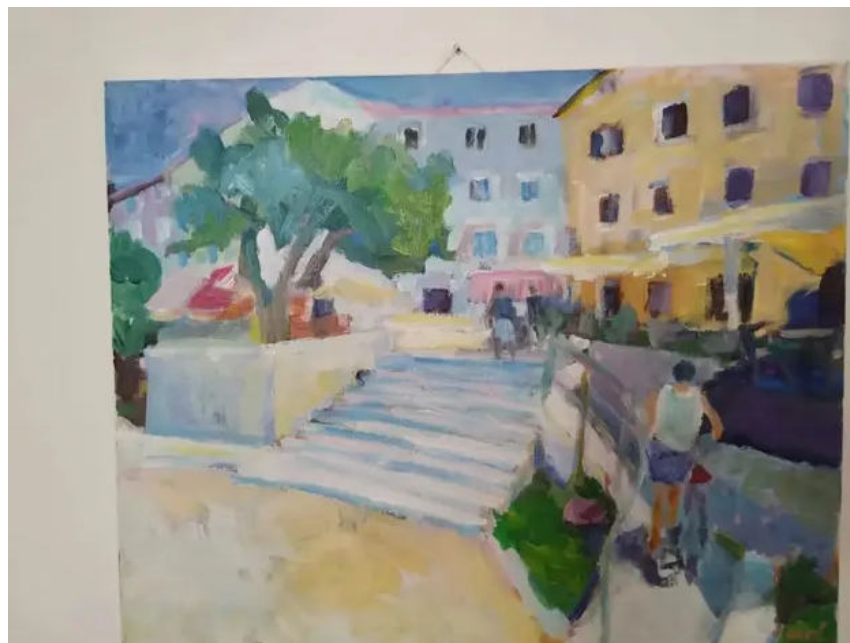
Ostala je bez oslonca, a godinama kasnije i s mirovinom koja ne prati inflaciju - no, unatoč tome, zadovoljna je, jer uspijeva pokriti osnovne troškove. Bavi se najmom jer želi zadržati dostojanstven životni standard. Iza nje su diplome, rad, odricanja i odgovornost, a ispred nje - neizvjesnost starosti.

Jelicu su zvali Jelkica, od milja. A ona je kroz cijeli život u sebi nosila majčine riječi. Njezina majka, koja je na Pagu vodila polupansion, često je ponavljala: „Za mirovinu se trebaš pripremiti.“ Jelkica danas priznaje da su te riječi bile proročanske – jer nitko si ne može priuštiti da ode u mirovinu bez dobrog plana.

AD For Videos Join Our Youtube Channel: [Join Now](#)

Igre na sreću mogu izazvati ovisnost. 18+

Dvije mirovine - sreća koja spašava

Zato je na vrijeme osmislila plan za mirovinu - još prije 22 godine pokrenula je najam, svjesna da je teško živjeti od jedne od mirovine, pa je nastavila iznajmljivati obiteljsku kuću na Pagu. "Posve je glupo imati kuću do mora, a ne iznajmljivati je", kaže, pa se našali: "a danas imam dvije mirovine - onu svoju i ovu od apartmana koje mi je ostavila mama." Da nije imala tu sreću, da nije rođena na Pagu, priznaje da bi joj starost izgledala mnogo teže. "Hrana je preskupa, a ja imam četvero unučadi. Želim im kupiti slatkiše, ono što požele, i želim moći bezbrižno otići kad hoću - na Pag ili u Zagreb."

Nemir mirovine odlučila je pretvoriti u mir boja. Slikarstvom se bavi još od osnovne škole, a danas

joj Pag pruža neiscrpu inspiraciju: prelijevanje mora i sunca, bjeline kamena i tišine zaljeva. Najviše je veseli kada otkrije nove prizore paškog pejzaža. Iza sebe već ima nekoliko izložbi i radionica - male pobjede protiv svakodnevne brige, koje pokazuju kako se i u starosti može stvarati, dijeliti i radovati.

Jelkica se danas voli prisjetiti djetinjstva. Odrastati na Pagu, kaže, značilo je imati posebnu slobodu i osjećaj da svijet pripada tebi. Pohađala je srednju školu Bartula Kašića, a gotovo svake sedmice autobusom su išli u Zadar - u kazalište. Na otoku su večeri provodili u Kulturnom domu ili u Belviju, gdje su se održavale zabavne večeri, plesovi i druženja. "Sve je to činilo život Paga nekad", govori s osmijehom.

Planirati starost: majčin savjet

Otac joj je bio vozač hitne pomoći, majka domaćica koja je ljeti vodila polupansion. Njoj ništa nije bilo teško: ustati rano, otići po ribu, pomoći u čišćenju soba. U malom kaiku, gdje se osjećala kao prava kapetanica, otkrivala je ljepote paškog zaljeva - taj osjećaj slobode pamtit će cijelog života.

Posebno joj je u sjećanju ostalo folklorno društvo kojem je pripadala i paški karnevali koji su je veselili više od svega. "To su bila najljepša druženja na Pagu", prisjeća se, "kad se u Paško kolo spajaju i stari i mladi, svi zajedno plešu, pjevaju, druže se i upoznaju". Za Jelicu, upravo je taj duh zajedništva ono što čini Grad Pag posebnim - osjećaj da zajednica živi i diše kroz ljude i njihova druženja.

Život je bio skroman, ali pun smisla. Majka joj je stalno ponavljala istu rečenicu: "Mirovinu moraš planirati." Te riječi Jelkica je zapamtila i prenijela svojoj kćeri, umjetnici koja je izabrala put izvan ureda, neizvjestan, ali svoj. Iako se činilo da je Jelkica odabrala sigurniji put - fakultet ekonomije, šefovske pozicije, stabilna karijera - političke promjene i raspad sustava u kojem je radila pokazali su da ni taj put ne donosi sigurnost koju mirovina obećava.

Raslojavanje umirovljenika

U Hrvatskoj se i dalje otvara golemo socijalno raslojavanje među umirovljenicima. Najniža starosna mirovina za petnaest godina staža iznosi tek oko 230 eura, a prosječna starosna mirovina 655 eura. Više od 270.000 ljudi živi s iznosima oko 420 eura mjesečno, što jedva pokriva osnovne troškove režija i hrane. S druge strane, nešto više od 1.600 umirovljenika prima najviše mirovine, u prosjeku gotovo 1.500 eura. No i taj iznos, iako višestruko veći, nije luksuzan: kada se odbiju režije (oko 200-250 eura), hrana (400-500 eura po kućanstvu) i porezi, ostaje im tek nekoliko stotina eura mjesečno za izlazak, hobi ili kulturne sadržaje. Procjene govore da tek oko 4 posto umirovljenika posjeduje nekretninu koju iznajmljuje, što znači da velika većina živi isključivo od mirovine, bez dodatnih izvora prihoda ili nasljedstva.

U Hrvatskoj nema jasnih podataka o tome koliko je umirovljenika izgubilo nekretnine sklapanjem ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju. Registar takvih ugovora vodi Hrvatska javnobilježnička komora, no ti podaci nisu javno dostupni niti lako dohvatljivi.

Nevidljive godine - priče koje treba čuti

Prema stručnjacima, problem je daleko širi nego što se čini na prvi pogled. Godišnje u Hrvatskoj bude više od čak 5.500 kaznenih djela povezanih s imovinom starijih osoba - broj koji ukazuje da ne radi se o izoliranim slučajevima, već o sustavnoj prijetnji. Ugovori o dosmrtnom uzdržavanju osobito su problematični - imovina se prenosi odmah, često bez stvarne protuusluge, a čak 75 % starijih osoba u trenutku potpisivanja ne razumije pravo značenje takvog ugovora.

U teoriji, oba modela ugovora nude starijima sigurnost - prijenos imovine u zamjenu za skrb. Ali u praksi to se često pretvori u gubitak doma i financijski nemir. Kad uzdržavatelj ne ispuní obveze, raskid ugovora i povrat imovine odugovlače se godinama, a mnogi primatelji skrb umiru prije nego što se pravda ostvari. Praktična iskustva pokazuju da mnogi stariji to shvate prekasno - tek kad im postane presudno.

Kada se sve zbroidi, jasno je da starost u Hrvatskoj prečesto znači nesigurnost, brigu i borbu za osnovno dostojanstvo. Mnoge žene, poput Jelkice, proživjele su život u radu i odricanju, a danas primaju mirovine koje im jedva dopuštaju miran san. One koje su imale sreću naslijediti dom, apartman ili komadić zemlje - mogu si dopustiti barem malo slobode. No većina nema ništa osim onoga što im država isplati svakog mjeseca, a to je premalo za život dostojan čovjeka.

Najtužnije je što starost ne bi trebala biti vrijeme straha, već vrijeme mira. Ali za tisuće naših umirovljenika - osobito žena koje su desetljećima radile na honorare, u nesigurnim poslovima, ili pomagale obitelji u sjeni službenih poslova - mirovina je postala sinonim za preživljavanje. I baš zato njihove priče moraju biti ispričane.

"Nevidljive godine" nisu samo naziv novinarskog projekta. To su godine koje mnogi naši umirovljenici proživljavaju izvan fokusa društva – tiho, u skromnosti, često u borbi s nepravdom i siromaštvom. Godine koje rijetko ulaze u naslovnice, iako nose najveću ljudsku težinu. Upravo zato moraju biti ispričane. Jer društvo vrijedi onoliko koliko brine o onima koji su ga gradili. Kada nestane sigurnosti u starosti, nestaje i povjerenja u pravednost života. A Hrvatska, umjesto da olakša, starima i iscrpljenima često nameće i dodatne terete - poreze na nekretnine, pa čak i na naslijeđenu djedovinu - kao da im i ono malo što imaju treba još otežati.

Ovaj je sadržaj potpomognut sredstvima Agencije za elektroničke medije u okviru programa "Novinarska izvrsnost". Sadržaj je isključiva odgovornost autorice i ne odražava nužno stavove AEM-a.